

Millî Şef

Reisicumhur Kayseri havalisinde tetkiklerde bulunuyorlar

Kayseri, 21 (A.A.) — Bir tetkik gezisine çıkmış olan Reisicumhurumuz İsmet İnönü bu sabah şehrimize gelmişler ve istasyonda vali, meb'uslar, mevki komutanı, belediye, Parti ve Halkevi reisleri ve azaları, vilâyet erkânı, kazalardan gelen heyetlerle kalabalık bir halk kütlesi tarafından içten tezahüratla karşılanmışlardır. Milli Şef şehrimizde kısa bir müddet kalmışlar, Parti ve Halkevi'ni ziyaret ettikten, alâkadarlardan ve temas ettikleri halktan vilâyetin umumî durumu hakkında izahat aldıktan sonra Pazarören köy enstitüsünü görmek üzere saat dokuz kırkta hususî trenleri ile Kayseriden ayrılmışlardır.

Tebliğlere göre doğuda vaziyet

Almanların ileri hareketi devam ediyor

Alman gemileri Azak denizinde

Finler iki Sovyet den. zahtısını batırdılar

von Bock

Berlin, 21 (A.A.) — Alman orduları umumî karargâhının tebliği: Kafkasyada Alman ve müttefikleri.

Wilkie Türkiyeye geliyor

Londra, 21 (Radyo) — Cumhurbaşkanı Ruzevelt bugün gazeteciler toplantısında Vandel Wilkie'nin yakınd Ortışark memleketleriyle Rusyayı ziyaret edeceğini ve tetkiklerde bulunacağını söylemiştir. Ruzevelt, Wilkie'nin Ortışarkta Mısır, Suriye, Türkiye, Irak ve İrani ziyaret edeceğini tasrih etmiştir.

Hind Müslümanları Reisi Jinah Cripps ile görüşürken

Hindistanda müslümanların istekleri Müstakil devletler teşkil edilmeli

Kalkütada yeniden karışıklıklar oldu

Dördü İngilizce 13 gazete neşriyatını tatil etti

Yeni Delhi 21 (A.A.) — Üç gün süren müzakerelerden sonra Hind Müslüman birliği icra komitesi, Pakistan, yani ayrı ayrı Hindu ve Müslüman devletlerinin teşkil edilmesi hakkındaki talebinin kabulü şartıyla muvakkat bir Hind hükümeti kurulmasına aid herhangi teklifi incelemeğe hazır bulunduğunu bildiren bir karar sureti neşretmiştir.

Kalküta 21 (A.A.) — Polis, büyük bir asabiyete kapılan ve Kalkütanın Kouraw mahallesinde bir pirinç deposuna girmeğe teşebbüs eden halkı dağıtmak için ateş açmıştır. Chetta'da arabacılarla hakarete uğrayan polis arasında karışıklıklar çıkmış ve polis kuvveti ateş etmeğe mecbur kalmıştır. Bir polis atılan bir taşla yaralanmıştır. Kalküta borsacılar birliği reisi, Hindistan müdafaası nizamnamesi hükmüne göre tevklif edilmiş bulunmaktadır.

(Devamı 5 inci syfada)

Askerî vaziyet
Almanlar Timoçenko ve Zukof ordularını ayırmıyacak mı?

Dieppe hareketi için İngilizler tarafından ileri sürülen sebepler neden kabul edilemez?
Yazan: Emekli General K. D.

1 — Şark cephesinde: 18 ve 19 Ağustosta Volga ile Don arasında ve Stalingrad'ı cennubunda Almanlarla müttefikleri, Sovyetlerin çok kuvvetli müdafaası manzurlarını zaptetmelerile neticelenen şiddetli muharebelerde Sovyetlerden 3000 küsur esirle bir miktar tank ve top almışlardır. Kezalik, Orel'in şimal çevresinde 11 Ağustos'tanberi devam eden bir Alman taarruzu sonunda 14.000 Sovyet esirle 400 Sovyet tankı ve 200 Sovyet topu Almanların eline düşmüştür. 21 Ağustos tarihli Alman resmi

Londra radyosuna göre

Müttefikler Birmanyaya taarruz edecekler..

Çinliler de Japonlara hücum ediyorlar

Bir şehir geri alındı

Ankara, 21 (Radyo gazetesi) — Bugün Londra radyosunun bildirdiğine göre Hindistandaki müttefik kuvvetler Birmanyaya taarruz edeceklerdir. Bu haberdan anlaşıldığına göre müttefikler Japonlardan evvel teşebbüsü ele almak istiyorlar. Bu taarruz muvaffakiyetle neticelendiği takdirde, Birmanyadaki petrol kuyuları tekrar ele geçirilmiş olacaktır.

Çin tebliği: Çunking, 21 (A.A.) — Çin tebliği:

19 Ağustosta Kweiiki ve Şangjao şehirlerini almış olan Çin kolları çekilmekte olan düşmanı takip etmektedirler. Perşembe günü, bir Çin kolu Kvangfeng şehrini geri almıştır. Japonlar Kiangşana doğru çekilmektedirler, Çinliler düşmanı yakından takip etmektedirler.

Doğu Çekiangda Çinliler Sungyang şehrine taarruz etmektedirler. Japonların vaziyeti burada pek fenadır. (Devamı 5 inci syfada)

Ticaret Vekili dün gazetecilere tetkiklerinin neticelerini anlattı

“İaşe vaziyetimizde endişeyi mucib hiç bir sebep yoktur,,

Ofisler islâh ediliyor, ithalât ve ihracat işleri için yeni kararlar verilecek, borsalarla ticaret odalarının salâhiyetleri genişletilecek

Vekil: “Güzel tedbirleri ve temiz cereyanları bu andırmaktan çekinmiyecek kadar vicdanları kararmışlar çıkarsa bunların milî bünyem zi zehirlemelerine asla meydan vermeyeceğiz,, diyor

Dieppe baskını

İngiliz ve Alman iddiaları

Alman tebliği: “2095 esir aldık, 127 tayyare düşürdük,,

İngilizler Alman iddialarını reddediyorlar

İngiliz bombardıman uçakları başkomutanı Mareşal Arthur Harris

Münferiden uçmakta olan İngiliz uçakları dün gece şimali Almanya'ya taarruz etmişlerdir. İngiliz hava kuvvetleri dün gündüzün ve gecele. (Devamı 5 inci syfada)

Brezilya Almanya ile harb halinde

Rio-de-Janeiro 21 (A.A.) — Brezilya ile Almanya arasında harb hali mevcuttur. Brezilya uçakları denizde dolaşarak Alman denizaltıları araştırmaktadırlar. Binaena leyh harb ilânı lüzumsuzdur. Cumhurbaşkanı bir kaç Alman tebaasının tutak olarak tevklifini emretmiştir. Kaldı ki Almanlar bazı Brezilyalıları Paris bölgesinde Compiegne civarında bir temerküz kampına hapsedmiş bulunuyorlar. Brezilyadaki Alman diplomatları Almanyadaki Brezilya diplomatlarıyla değiştirilmek üzere yola çıkarılmışlardır.

Ticaret Vekili Dr. Behçet Uz dün sabah petrol ofiste, öğleden sonra da akşam 20 ye kadar Ticaret Müdürlüğünde meşgul olmuştur. Vekil bu arada balıkçılar, kendirciler ve matbaacılar birliği mümessillerini dinlemiştir. Bundan başka İzmir ve İstanbul birlik umumi kâtibleriyle birliklerdeki malların çıkarılması ve dağıtılması üzerinde görüşmüş ve lüzum gelen direktifleri vermiştir.

Müteakiben gazetecileri kabul eden Ticaret Vekili sorulan suallere şu cevapları vermiştir: “— Bir haftadanberi İstanbul iaşe durumunu ve Vekâletimize bağlı muhtelif teşkilatların çalışmalarını ayrı ayrı tetkik ile (Devamı sayfa 4/1 de)

Ticaret Vekili Dr. Behçet Uz

Yeni bir memleket derdi

“Bir Kumar Salgını Olduğunu Sanmıyorum,,

Nadir Nadi: “Türk kütlesi milyonlardan müteşekkildir ve bu kütlenin içinde az kazanan, hayatını alın teri ile temin edenler kumarı ruyalarında bile görmezler,, diyor

Bilhassa yüksek tabaka arasında görülen ve millî bünyeyi tahrib edici bir hal alan kumar salgını etrafında açtığımız anket devam ediyoruz.

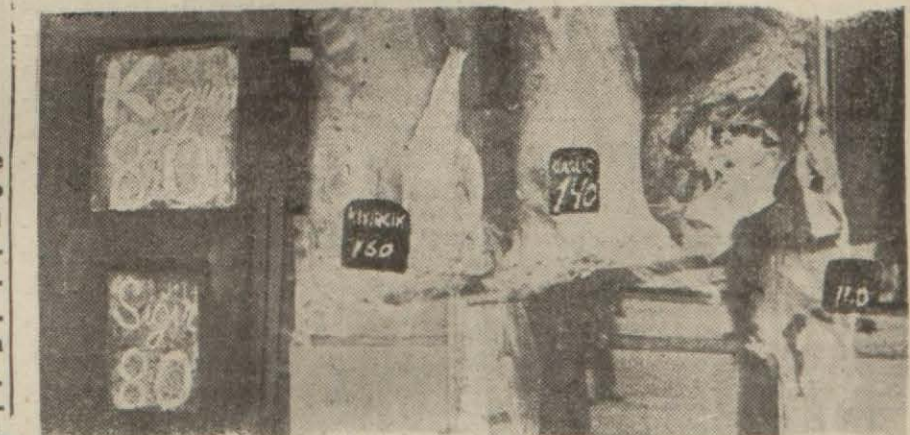
Anketimize bugün de Cumhuriyet gazetesi başmuharrirlerinden Nadir Nadi cevap veriyor. Fakat o, yüksek tabaka arasında bu kötü iptilânın mevcudiyetini kabul etmekle beraber Fazıl Ahmedin bütün fikirlerini kabul etmiyor, bir kısmına itiraz ediyor. Diyor ki:

“— Memleket içinde ekalliyetin ekalliyetini teşkil eden bir kaç yüz ailenin kumar oynama. (Devamı 5 inci syfada)

Nadir Nadi

İnanılmaz bir muamma

Bütün gazeteerde aynı haber var: Et fiatları düşüyor. Bu düşüşü fotografla tesbit için gazete sekreterinden emir alan arkadaşımız dün akşam üstü yukarıda gördüğünüz resimleri getirdi. Bunlardan biri Eminönünde, diğeri Çemberlitaşa iki kasab dükkanının vitrinini göstermektedir. (Devamı sayfa 4/1 de)

Yakınşark İngiliz Ordusunun Kumanda Heyetinde Yapılan Değişikliğin Manası Nedir?

Ekrem Uçaklıgil

İngilterenin Yakınşark ordusunun yüksek kumanda heyetinde yapılan değişiklik bir aralık dikkati çekmiş olmakla beraber Moskova müzakerelerini hemen takip ettiği, az sonra da Dieppe baskını ortaya çıktığı için pek çabuk unutuldu. Halbuki bu değişikliğin çok mühim bir sebebi, üzerinde çok düşünmeye değeri olsa gerektir.

General Auchinlek yaz başlangıcında düşmanı Afrika topraklarından söküp atacak büyük bir saldırıya hazırlanıyordu, bu mühim hareketi yapmaya sekizinci orduyu memur etmişti, fakat,

Marechal Rommel daha çabuk, hele daha azimkâr davranırdı, ve kendisine saldırıya uğrayan sekizinci orduyu, daha doğrusu mühim bir kısmını esir veren bu ordudan ne kaldı ise onu İskenderiye yakınlarına kadar geri sürdü.

İngilizler sekizinci ordunun talihsiz kumandanını azlettiler ve arkada ne kadar ihtiyat kuvvetleri varsa getirerek yolu kapamaya çalıştılar. Fakat arkadan getirilen küt'alarla yeniden teşkil edilen sekizinci orduya kim kumanda edecekti?

Çok buhranlı zamanlarda çok büyük mes'uliyetleri yüklenmekten kaçınmamayı büyük kumandanların esaslı vasıfları arasında sayarlar.

İngilterenin Yakınşark orduları başkumandanını General Auchinlek sekizinci ordusunun kumandasını fiilen kendi eline almayı teklif etti.

İngiliz başvekilin Mister Çörçil, bütün İngiltere Mısırın akıbeti üzerinde heyecanlı geçiren Avam Kamarasında her vakit takdiri çekecek bir soğukkanlılıkla durumu anlatıyordu, sıra sekizinci ordunun kumandanlığına gelince takriben:

General Auchinlek bütün itimatımızı haizdir, teklifini kabul etmeyi muvafık bulduk, demiş olduğu el'an hatırlımdadır.

General Auchinlek bu itimadın tamamen yerinde olduğunu isbat ederek zaten yorulmuş olan Mareşal Rommeli İskenderiye önlerinde durdurmaya muvaffak oldu, bu kadarla da kalmadı, ordusundan ayrılırken neşretmiş olduğu veda mektubundan anladık ki, ayrıca on bin kadar esir de aldı.

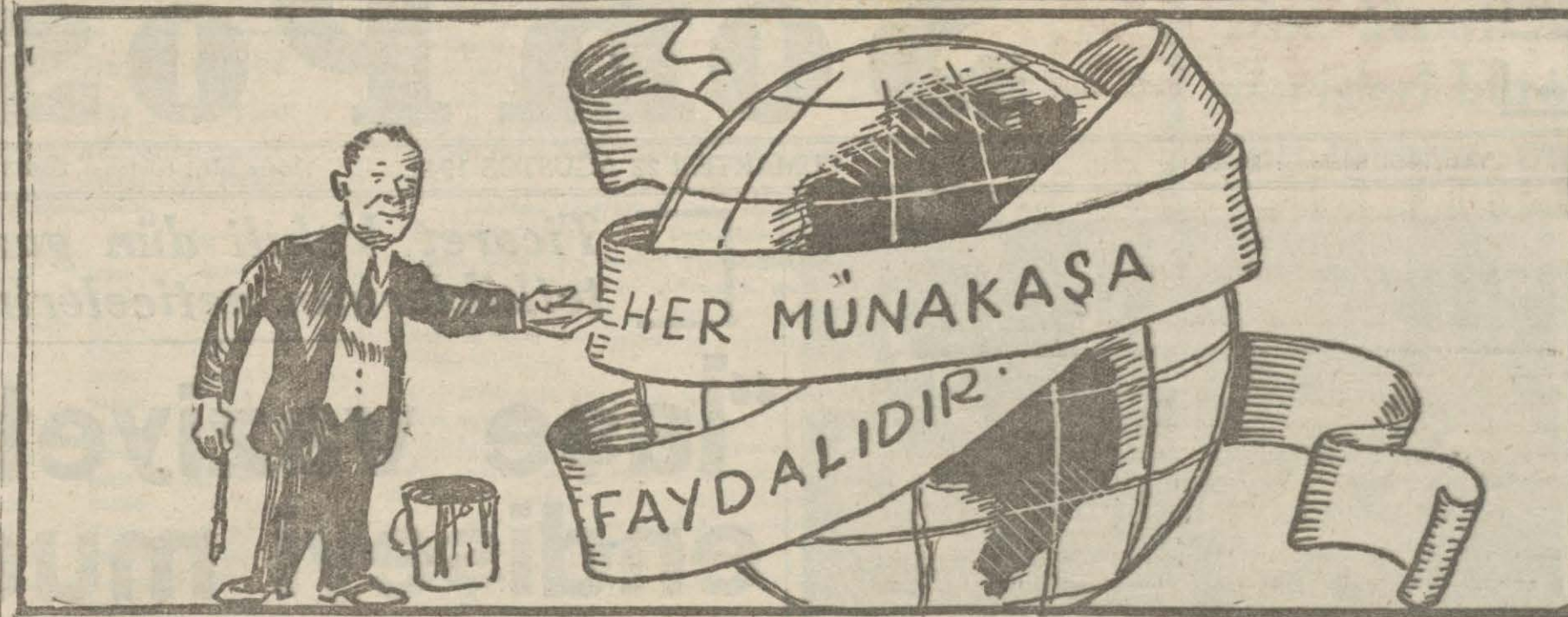
O halde İngiliz başvekilinin itimatını kazanmış, kazandığı güvene hak ettiğini isbat etmiş olan bir kumandanın, en yakın iş arkadaşlarıyla birlikte ansızın değiştirilmesinin sebebi ne olabilir?

İngilterenin Yakınşark ordusu başkumandanlığının İngiliz generalleri için rahat ve daimi bir yer olmadığı anlaşılıyor. Hatırlımda kaldığına göre Mısırlılar arasında:

Bu sibirbaz adam, Kelimelerle gösterilecek ka-

(Devamı 4/2 de)

TAKVİM		Ağustos	
Rumi sene 1868	22	Arabi sene 1891	
Ağustos 9	Cumartesi	Hizir 109	
	Resmî sene 1942		
GÜNEŞ		İMSAK	
S. D.	Şaban 9	S. D.	
6 17		4 25	
10 18		8 27	
Öble		Yatsı	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
14 17	17 0	19 08	21 30
5 18	9 05	12	1 30

Münakaşaya girilenlerin büyük çoğunluğu o münakaşa esnasında kendilerinin ileri sürmüş oldukları delillerin galebe ettiğine inanarak sahayı terkederler, fakat bir münakaşada haklı olduğuna inanmak o münakaşadan edinilecek istifade edinmek değildir.

Her münakaşa nazari veya ameli bir istifade getirecek sahada ve düşünmesini bilenler arasında olmak şartıyla fayda getirebilir. Şu şart ile de münakaşaya bittikten sonra o münakaşada bulunmuş olanlar yalnız kaldıkları zaman söylenenleri hatırlamayı ve karşılaştırmayı unutmazlar.

Şehir Haberleri

Memurlara taksitle mahrukat ve gıda maddeleri verilecek

Dün vilâyet umum memurlar kooperatifi, resmen teşekkül etti, idare heyeti seçimi yapıldı, kooperatif memurların bütün ihtiyaçlarını karşılayacak

Bir müddettenberi kanunî formalitelerinin tekemmülü ile alâkadarların meşgul buldukları «Vilâyet umum memurlar kooperatifi» dün Vilâyette yapılan bir toplantı ile resmen kurulmuştur.

Kooperatifin nizamnamesi okunduktan sonra Vali muavini Ahmed Kınğın reşlisinde teşekkül eden bir komisyonun huzuruna yeni kooperatifin idare heyeti intihabı yapılmıştır. Neticede kooperatif reşlisine Hayri Araboğlu, ikinci reşlisine Murad Tartun, murahas azalığı da Şehir Meclisi azasından kim yager Halkı seçilmişlerdir. Kooperatif dün sabahın ilk yarısında faaliyete geçmiştir. İstanbul Vilâyetine dahil bilânum memurlar önmüzdeki ay başından itibaren ayda 5 lira taksitle dört ayda 20 lira te-diyata bulunmak üzere kooperatife daimi aza kaydedileceklerdir. Kooperatif memurlarımızın her türlü ihtiyaçlarını mümkün olduğu kadar ucuz fiat ve iyi kalite esasını gözönünde bulundurarak temin edecektir. Dün kendilerle görüştüğümüz kooperatifin yeni idare meclisi azaları; memurlara ilk yardım olmak üzere mühim miktarda odun ve kömür temin edileceğini ve bu zarurî maddelerin müsaid taksitlerle memurlara verileceğini söylemişlerdir. Bunlardan başka memurları-mıza pirinç, zeytinyağı, sadeyağı ve buna benzer diğer gıda maddeleri de uygun fiatlar dahilinde taksitle verilecektir.

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar dün bütün dairelere yaptığı bir tamimle kooperatife aza olmalarını ve bunun kendi menfa'atleri için tizasından bulunduğunu bildirmiş-tir.

Beden terbiyesi öğretmenleri Demirağ hava meydanında

Haydarpaşa Lisesinde açılan beden terbiyesi öğretmenleri kampında bulunan 110 öğretmen dün, profesör Sadı İrmağın riyasetinde kamp düdü İlyas Sinalla beraber Yeşilköydeki Nuri Demirağ Hava mektebini ziyaret etmişlerdir. Öğretmenler, müesseseyi gezmişler, tamirat ve paraşüt atelyelerinde tetkikler yapmışlardır.

Nuri Demirağ, öğretmenlerle samimi bir konuşma yapmış, esere gösterilen alâka karşısında «Türk milleti her şeyi yapmaya muktedirdir» cevabını vermiştir. «Zafer süngüye değil, pervaneye takılmıştır.» diyen Nuri Demirağ gençleri hocalığa teşvik için çalışmalarını, öğretmenlerden taleb etmiştir.

Öğretmenler, muhtelif uçuşlar yapıktan sonra; Yeşilköyden ayrılmışlardır.

Evvelki gece bir Rum gencinin ölümü ile biten facia kaza eseri mi?

Evvelki akşam Beyoğlunda Balık pazarında feci bir cinayet işlendi. Evvelki gece bir Rum gencinin ölümü ile biten facia kaza eseri mi?

Hâdisenin tahkikatına Müddeiumumi muavinlerinden Demir el koymuş, tahkikat süratle neicelendirilerek suçlu genç cürümüşhad ka-nununa tevfikân dün öğleden sonra 2 ncı aşırcaza mahkemesine verilmiştir. Tahkikatı sonunda hâdisenin sanıldığı gibi bir kadın meselesinden değil, iş yüzünden çıkan bir kavga esnasında vukubulduğu anlaşmıştır. Pavlo mahkemeye hâdisedeki hafifletici sebepler ve yaşı nazara alınmak suretile ceza kanununun 448 inci maddesine göre verilmiştir.

Kendisi ise, dün mahkemede yapılan sorgusunda Yaniye kasden öldürdüğü iddiasını red ederek demiştir ki:

«Biz Yani ile hiç geçinemeyiz, hemen hergün kavga ederdik. Dün de sabahleyin aramızda kavga olmuş, fakat sonra barışmış; hattâ öğle yemeğini de birlikte yemiştik. Akşamüstü, saat 18 vardı. Yani elindeki işi lazım gelen dikkatle yapmıyordu, ben de iyi çalışmasını kendisine ihtar ettim. Fakat; o buna kızdı; aramızda yeniden kavga çıktı. Benim anama küfür etti; o vakit ben de hidde lenerek; elimdeki kunduracı bıçağını üzerine fırlattım. Bıçak boynuna isabet etti, fakat işi kasden yapmadım. Kazan oldu.»

Mahkemeye okunan şahid ifadelerinden ise, suçlunun bıçağı doğrudan doğruya Yaniye sapladığı anlaşılmıştır.

Duruşma, şahidlerin celbi için talik edilerek suçlu tevkif olunmuştur.

Edebiyat ve fen fakülteleri şehrin en büyük binası olacak

Birkaç ay evvel yanan Zeynep Hanım konağının yerinde yeniden inşaatı kararlaştırılan Edebiyat ve Fen Fakülteleri binalarının inşaat projeleri fakültelefin müvaziri memarisini muhtevî bir maktet Yüksek Mühendis mektebi profesörlerinden Emin Onat ve Sedat Hakkı Eldem tarafından hazırlanarak Rektörlüğe tevdi edilmiştir.

Rektörlük gerek projeleri ve gerekse makteti tetkik ettirerek Üniversite tedrisatı bakımından muvafık görüldüğünü bildirmiştir. Projeler ve maktetle ayrıca şehrin imar planına da tevafuk ettiği mütehasşis Prost ve belediye imar müdürü İbrahim arafından da tetkik ve kabul olunmuştur.

En kalabalık fakültelerimiz olan alacak bu bina Selimiye kışlasından Fen ve Edebiyat Fakültelerini içine sonra şehrimizin en büyük binası olacaktır.

Binanın muvakkat keşif bedeli

5 milyon lira olup Eylül ayı içerisinde temel atma merasımı yapılmak suretile 2 yılda inşa edilecektir.

Fakültelerin yapılacağı sahanın etrafında bulunan Çocuk Esirgeme Kurumunun «Süt Damlası» ve bir de tarihî kıymetli tesbit edilen hamam harfç olmak üzere diğer bina ve apartmanlar kâzilen istimlak edilerek yıkılacaktır.

Şikâyetler

Benzincilerin derdi

Beş aydanberi cevap verilmeyen istida

Bebek garajında benzinci İsmail Hakkı Coşkun inzasi-le yazılıyor:

«Harben evvel ayda vasatı olarak on bin litre benzin satıyorduk. Litre başına birer kuruş bey'eye alıyorduk. Satışımız yağdan da yüzde yirmi kâr bırakılıyordu. Tahdiden sonra satışlar dört misli düştü. Yani kârımız da o nisbette düştü. Bundan başka yağdan da komisyonumuz yüzde yirmiden kilo başına beş kuruşa düşürüldü. Kazancın azalmasına karşı kazanç vergisi olarak evvelce verdiğimiz paranın şimdiki mislini veriyoruz. Eklemek te on kuruştan on altı kuruşa çıktı. Bütün benzinciler istida ile müracaat ettik ise de o zamanlık fiat mürakabe komisyonu evrakımızı petrol ofise havale etti. Beş aydır hiç bir cevap çıkmadı, sürünmekte de devam ediyor. Sayın Ticaret Vekilimizden bizler gibi fakir esnafı bu darlıktan kurtarmasını ve kanunen istidalarımıza cevap verilmesi için lazım gelenlere emir vermesini rica ederim.»

Ticaret Vekili dün Pendik hayvan sergisini açtı

Ehli hayvanlar neslinin ıslah ve çoğaltılması maksadile tertib olunan Kartal ve Üsküdar kazaları beşinci hayvan sergisi dün saat 15 de Pendik Bülbül bahçesinde açılmıştır.

Serginin açılış töreninde Ticaret Vekili Dr. Behçet Uz, Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar, Vali muavini Ahmed Kınık, vilâyet idare heyeti ve umumî meclis azaları, kaymakamlar ve diğer davetliler hazır bulunmuşlardır.

Açılış törenine saat 15 de İslâkâl marşı ile başlanmış, müteakiben Kartal kaymakamı kısa bir hitabede bulunmuştur.

Bundan sonra Ticaret Vekili Dr. Behçet Uz (hayırlı olsun) dileğiyle sergiyi açmış ve davetliler sergiyi gezmişlerdir. Üsküdar ve Kartal köylülerinin yetiştirdikleri iyi cins hayvanlardan müteşekkül sergi de iyi derece alan hayvan sahiplerine para mükâfatları Ticaret Vekili Dr. Behçet Uz tarafından tevzi olunmuştur.

Ticaret Vekili ve Vali saat 16 da sergi sahasından ayrılmışlardır.

Beşiktaş Kızılayının sünnet düğünü

Kızılay Cemiyeti Beşiktaş subesinin 23 Ağustos 942 Pazar günü Beşiktaşta Beşiktaş bahçesinde tertib ettiği sünnet düğününe akşam saat 21 den itibaren millî oyunlar festivali heyeti tam kadro, su ile işiyeceklerdir.

İstanbul borsası

21/8/942 açılış - kapanış fiatları

CEKLER

	Açılış ve Kapanış	
İstanbul	5.24	
New York	100 Dolâr	132.20
Genève	100 İsviçre Ft.	30.365
Madrid	100 Papeya	12.9375
Stockholm	100 İsviçre Kr.	31.16
Bir altın lira		33.40
24 aylık bir gram külçe altın		453

Esham ve Tahvilat

İkramiyeli % 5 938	20.10
% 7 941 Demiryolu II	19.70
Anadolu Demiryolu % 60	31.—
Aslan Çimento	10.10

Sabahtan Sabaha:

İşleri neden Zamanında Yapmıyoruz da sarpa Sarınca işe Sarılıyor?

Burhan Cahid

İstanbulda birkaç kuduz vak'ası görüldü. Eminönü gibi kalabalık caddelerde birkaç kişi kuduz köpekler tarafından dağlandılar. İş ayyuka çıktı. Derhal harekete geçildi. Başlı boş köpeklerin öldürülmesine başlandı ve bir hafta sonra gazetelere şöyle bir ilân verildi:

— Bir haftada bin köpek öldürülmüştür.

Pek güzel efendim amma bu iş bir hafta, bir ay, bir yıl evvel olamayacak, yapılamayacak bir iş mi idi. Şehir içinde başlı boş köpek değil, tavuk, koyun bile yasak değil midir? Başlı boş köpekleri, hattâ kedileri öldürmek belediye'nin vazifesi değil midir? Deniliyor ki gazeteciler bula bula tenkid edecek belediyeyi buluyorlar. Nasıl bulamazlar. Şehrin ana caddelerinde bir takım vatandaşlar kuduz köpek hücumuna uğrarsa kabahat gazetecilerinin midir belediye'nin mi? Şu iş zamanında yapılsaydı bu vatandaşlar her gün yarım metre igrne yemeselerdi olmaz mıydı?

Belediye'nin başını kaşıyacak vakti yoktur. Mevcud teşkilâtı işleri başarmaya yetmiyor, denemez. Bu işler her gün ve her hâdiseye karşı yeni emirler vermekle olmaz. Her belediye emiri ve memuru vazifesini yeni bir emir beklemeden zamanında yaparsa işler saat gibi işler. Halbuki bizde öyle değildir. Bir otomobil kazası olur. Haydi efendim şoförlere karşı hücum. Çetirmeler, yoklamalar, kontroller, cezalar. Çok değil, bir hafta sürer. Lodos fırtınası gibi gelir, geçer. Böyle bir kuduz vak'ası olur, bu sefer köpeklerle hücum. Birkaç yüz köpek öldürülür. Bir hafta sonra paydos.

Yaya kaldırımları gezginci esnaf istilâ eder. Halk el'aman der. Seyrüsefer güçleşir. Haydi bir emir, bir hafta sıkı bir tarama, oğdan sonra paydos. Bir tramvay kazası olur. Atlarken, binerken, asılırken birisi düşer. Derhal yeni bir emir. Köşe başlarında acı acı düdük sesleri, tramvaya asılanlar salkım salkım toplanır. Birer lira ceza kesilir. Fakat bir hafta sürmez, gene paydos.

Böyle yasaklar, böyle cezalar, böyle kontroller emin olmaz, vız ki halkı yasağa ve cezaya karşı adeta aşılır, değeri kalmaz. Yasak ne ise o devam etmeli ve ettirilmelidir.

Burhan Cahid

Alınması lâzım bazı kolay idarî tedbirler ve mühim neticeleri

Yazan: Profesör doktor Sadi İrmak

Devlet dairelerindeki muamelâtın yavaş ve dağınık yürümesinden ızdırab çekemeyenimiz yoktur. Şüphesiz, muğlak mevzuatlı bir devlet dairelerinde bir banka muamelesindeki sürat ve kolaylığı istemek aklımızdan geçmez ve dünyanın hiçbir tarafında bu ideal gerçekleştirilememiştir. Fakat biz burada baş döndürecek ve inkılâp şeklindeki idarî ıslahattan değil, bazı küçük tedbirlerden bahsetmek istiyoruz.

1 — Dairelerde iş takib edenleri en çok sıkı meselelerden biri, elde evrak on on beş mehurun önünden geçmektir. Bir geçid resmini andıran bu tarz külliye lüzumsuz ve faydasızdır. Her daireye bir gişe koyup bir memur gelen evrakı kabul etmek ve lâzım gelen izahatı almakla tavzif edilebilir. Evrakın mütebaki muamelesi diğer memurlara bir hademe tarafından ve otomatik olarak taşıyıp intaç edilen işler diğer bir gişede oturan memurun eline kadar gidebilir ve bütün bu müddet zarfında iş sahibi ya oturarak bekleyebilir, yahud kendisine tayin edilen bir müddet zarfında gelmek üzere diğer bir işine gidebilir. Acaba bu kadar basit görünen bu teşebbüsü başarmak devlet bünyesine fazla mı bür olur? Dünyanın en çetin tahsilini gören yüzlerce mülkiyeli idarecilerimizden hiç birisinin böyle bir muamele gişesi yaptıracağına bakılırsa meselenin tatbikatta güçlükleri olmasına hükmedilmek lâzımdır. Fakat bu güçlükler neden ibarettir, bunu açıkça münakaşa edip hep birlikte çar-

relere aramak ve gerekiyorsa mevzuatımızı buna göre değiştirmek icab etmez mi?

2 — Birçok dairelerde idari muamelâtın en ağır yükünü taşıyan mümeyyizler iş sahibleriyle temas ettikleri bir sırada maiyetlerinde bulunan ve nedense daima danışmağı tercih eden kâtibler dakikada bir kulaklarının dibine gelerek bir şeyler sorarlar. Bu bitmez tükenmez soruşturma da, mümeyyizin iş sahiblerinin uzattıkları kâğıtları kabul etmesine mâni olur. Böylece mümeyyizin önüne bihakkin sabırsızlanan iş sahipleri toplanır, toplandıkça asabiyet artar. Bazan da mümeyyizi âmiri çağırır veyahud kendisinden acele bir istatistik veya bir muamelenin cevabını ister. Acaba bütün bunlar bir sıraya konamaz mı? Meselâ mümeyyizin kâtiblerle ve müdürle teması için ayrı bir zaman ayrılıp, mütebaki zaman tamamen iş sahibleriyle temasına tahsis edilemez mi?

3 — Müdür ve mümeyyizlerin iş zamanında ziyaretçi kabul etmeleri vakıa resmen memnudur. Fakat filiyatta iş sahiblerinin çok şikâyet ettikleri bir mevzu da bu ziyaretçilerdir. Çünkü bunlar memurların iş sahibleriyle meşgul olmasına mâni olurlar. Acaba bu memnuiyet filen de tatbik edilemez mi?

4 — Bazı dairelerde matbu formüllerler tatbik edilmektedir. Acaba bunu umumileştirmek kabîl değil midir? Böyle formüller gayet vazih ve ancak bir tek mana ifade edecek şekilde yazılmalı ve dairelerin kapıcıları tarafından iş sahiblerine verilmeli-

dir. Bu formüllerde o dairenin neler istediği, ne gibi evrakın lâzım olduğu sarîh şekilde yazılmalı ve ancak bunlar tamamlandıktan sonra müracaat gişesi tarafından kabul edilmelidir. Gelen yüzlerce istidayı okuyup havale etmek gibi bir işini idare âmirlerine bırakmak onların zamanını günah olacak bir şekilde doldurmak olur. Cari muamelâtın idare âmiri eline gitmesine hiç lüzum yoktur. Bu lâzımsa bir şube müdürü veya mümeyyiz haftada bir defa cari muamelâtın bir hülâsasını idare âmirine verebilir. Bu basit tedbiri alamazsak idare âmirlerinin hakiki vazifeleri olan direktif ve inisiyatif vermek isini başarmasına imkân ve zaman kalmaz. Her daireye dolgunca maaşlı, mevzuata vâfıf, enerjik bir muamele memuru koymak ve iş sahiblerinin yalnız bu zatla temas etmelerini temin etmek mümkün değil midir?

Avrupada gezenlerimizin en çok hoş giden cihetlerden birisi de dairelerde gişelerde oturan bu muamele memurlarının bilgileri, enerjileri, kat'i karar kudretleridir. Hiçbir yerde iş sahibi daire müdürünün ve idare âmirinin yüzünü görmez. Onun yegâne temas ettiği zat bu muamele memurudur. Bizde nasıl olsa idarî muamelâtta mümeyyizler en mühim işi gördükleri için bu muamele memurluğu işini onlar ifa edebilirler. Acaba bu idarî tedbirin lüzumunda hepimiz mütâfîk değil miyiz?

Şunu unutmamalıyız ki hükümetle millet arasındaki bağları (Devamı 4/2 de)

Yeni ve harbsiz dünya nasıl kurulabilir?

İlk iş barış havası ve insan sevgisi üzerine yeni ve uzlaştırıcı bilhassa harb dışı da kalmış memleketler, dünyaya böyle yeni ve sıcak bir barış havası yapmakta mukaddes bir vazife almışlardır

Yazan: Ahmed Hamdi Başar

Insanlığın utanç veren bu kanlı boğuşmaları içinde yarının mesud ve rahat dünyası doğacak mı? Yoksa bugün dökülen kanlarla, belki yüz senede yerine gelebilecek kadar insanlıkta, medeni eserlerde ve alemde açılan rahnelere daha kapılmayan dünya yeniden bir felâkete daha atılarak bugünkü korkunç devre tekrarlanacak mı?

İnsanlık tarihinin harblerle beslendiğine inananlar, hattâ medeniyet için harbleri mukaddes tanıyanlar vardır. Eski Adliye Vekili Profesör Mahmud Esad Bozkurt bile bundan bir müddet evvel Beyoğlu Halkevinde verdiği bir konferansta harbe kudsi bir gözle bakmış, insanlık durdukça harbin eksilmeyeceğini, hattâ dünya üzerinde iki kişi kalsa ve bunlardan biri erkek biri dişi olsa bu iki insanın dahi birbirile döğüşmekten hâli kalmıyacağını söylemişti. Demek içinde bulunduğu muz harb, insanlığın son boğuşması değildir. Bilâkis bu harbden sonra medeniyet ve teknik daha ileri bir safhaya girerek, insanlar tabiatı da ha kudretle tahakküm edecekleri için bundan sonra daha büyük ölçüde harbler olacaktır. Bir kısım âlimler ve tarihçiler gibi, saygın Bozkurt da harbi medeniyet için zarurî bulmaktadır.

Halbuki şahsen benim ilâhî ettiğim bir görüşe göre bu harb, insanlığın son felâketi olabilir. Bugüne kadar tarihin gidişinden, aktılan kanlardan insanlık istifade edecek kadar aklı ve görgü bakımından ilerlemiştir. Benim son neşrettiğim Bir Medeniyetin Sonu isimli kitabım harbsiz bir dünya ideali ne insanlık sevgisine inanmış olduğumu göstermektedir. Bu iş, belki

harb yapmaktan daha güçtür. Fakat harblerle hiçbir şey yapılmadığına yani harbler tarihi mukadderatı değiştirmekten ziyade insanlığı ve medeniyeti değişmesi mukadder olan yola mecbur ettiğine göre harbsiz dünya ile bu menhus tarih kaderini değiştirmek imkânı vardır. Nasıl insanlar teknik seviyelerini ve bilgilerin yükselmiş oldukları için şimdi mikrobdan kaçınıbiliyorlarsa, cemiyet ve hayat hakkındaki bilgilerimiz de körü körüne birbirimizi boğazlamaktan alıkoyacak yeni bir insanlık ve dünya görüşüne, yeni bir ahlâki ve ilmi temele götürebilir.

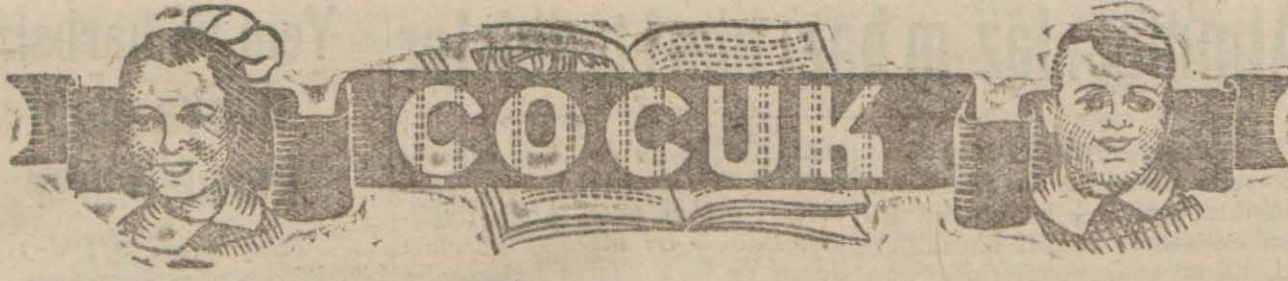
Bu nasıl olacaktır? İlk iş barış havası ve insan sevgisi üzerine yeni ve uzlaştırıcı bir fikrin doğmasına çalışmaktadır. Bilhassa harb dışı da kalmış memleketler, dünyaya böyle yeni ve sıcak bir barış havası yapmakta büyük yük ve mukaddes bir vazife almışlardır. Bugün dünyada mevcut servetler, istihsal imkânları akıllı bir düzen altında herkese yetecek kadar çoktur. İş, tabiatı karşı tahakkümümüzü çoğaltmak, insanları en iyi şekilde toplayacak yolları bulmaktadır. Sadece madde ve menfaat dünyasını incelemekten doğan ve garb cemiyetlerinin sınıf ve zümre çıkarlarına yarayan ideolojilere bağlanmakla bu yol bulunmaz. Bilâkis liberalizm, komünizm, faşizm vesaire şeklinde isimlenebilen bu ideolojik yollardan birine dünyayı zorla sürüklemeye çalışmakta yaşayan felâket çoğaltılmış olur. Onun için kurtuluş insanları hüsrana ve sabit fikirlere sürüklemiş olan bu yolların dışına yepyeni bir dünya ve insanlık görüşüne bağlanmakla kabilirdir.

Bu yeni görüşe insan nereden hangi mebdeden gelirse gelsin, onun başlangıç noktası artık insanları ihtilâfa sokmamalıdır. Eğer liberal bu insanî görüşe varmışsa onun marksist görüşle sonunda birleştiğini farkedecektir. Buna bilâkis müslüman veya hristiyan Allah inananlar, büyük tabiat vicdanına insanlığın yüksek sevgisine bağlanarak varmışsa, onunla aynı vartışta birleşen bir Marksist veya dinsiz bir liberalin anlaşmaları her zaman mümkündür. Ne başlangıç noktası ne gayeye varmak için herkesin düşündüğü ayrı yollar, aynı emel yanında koşanları ihtilâfa sürüklememelidir.

İnsanları her şekilde felâkete sürükleyen şey, onların doğru yol diye ve sırf insanî düşünce ile bir takım sabit fikirlere saplanmalarıdır. Tek saplanılacak fikir insan sevgisinden, onun hayır ve menfaatinde ibarettir. İnsanları evvelâ büyük tabiat vicdanına, insan sevgisine ve bir hayvan olmayıp en şerefli mahlûk olduklarına inandırmaktır. Yeni cemiyetin temeli böyle bir inanca, alemşumul bir ahlâka dayanmak için insanlar gerek Allaha veya tabiatı inanarak, gerek vicdanlarını böyle bir inanca lüzum görmeden temizlemeye imkân bularak kendilerini cemiyete ve insanlığa vakfetmeyi en yüksek şeref bilmelidirler. Her şeyden önce bütün ihtiraslarımızı içimizde boğarak insan olma yarışmalı, ilmimizi ve yeni nesil ter-

(Devamı 4/2 de)

Bulmacamız
(Bugün 6 ncı sayfadadır)

Gümrükçünün köpeği

Hudud karakolundaki bekçi Bay Sedad her gün sabahın akşamına kadar hududu geçenlerin üstlerini baş-

larını yoklar, kaçak eşya geçirmelerine dikkat ederdi. Bay Sedadın bir de köpeği vardı. Köpek yanından hiç ayrılmazdı. O kadar da zeki bir hayvandı ki kendi halinde insanlarla, kaçakçıları birbirinden tefrik edecek kadar hissi kuvvetliydi.

Bir gün gene hududdan bir yolcu geçecekti. Bu yolcu başına büyük bir şapka giymiş, sakallı bir erkekti. Bay Sedad alelusul sordu:

— Üzerinde kaçak eşya bulunmasın.

Sakallı yolcu cevap verdi:

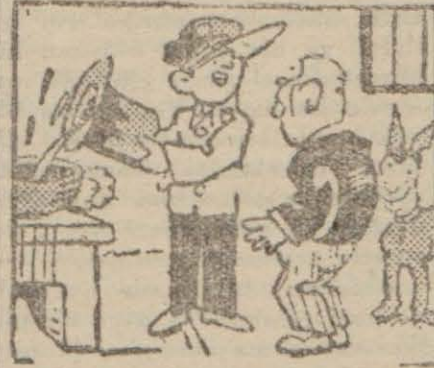
— Buyurun ceplerimi arayınız, hiç kaçak eşya getirmedi.

Köpek yolcuya dikkatli dikkatli bakıyordu. Bay Sedad, hiç tereddüd göstermeden «Ceplerimi ara-

ytın» diyen bu yolcuya «Buyurun hududdan geçebilirsiniz» demek üzere iken köpek birdenbire sakallı yolcunun sakalına doğru atılmış ve sakalını ucundan yakalamıştı. Köpek sakalı çeker çekmez bütün sakal olduğu gibi ağızda kaldı. Ve yolcunun yüzü cas cavlak ortaya çıktı. Bu sırada yolcunun büyük şapkası yere düşmüş. Bir teneke yere düştüğü zaman nasıl bir ses çıkarırsa o sesin aynı ses çıkmıştı. Yolcunun uzun kıvrık saçları da yere düşmüştü. Bay Sedad bu işe hayret etmişti. Fakat derhal anladı. Yolcunun saçları ve sakalı takma idi. Yere eğilip onları aldı. Muayene edince sakalın ve saçların içinde hududdan geçirilmesi yasak bir takım ilaçlar istif edilmiş olduğunu gördü. Teneke sesi çıkaran şapkayı da aldı. Bu şapka çok ağırdı. Tırnağıle bir kenarını kazınca, üzerine kumaş kaplanmış teneke olduğunu anladı. Bir kenarında da bir musluk vardı. Adamı gümrük kulübesine aldı. Şapkanın musluğunu açtı. Kulübeye güzel bir koku yayıldı. Meğer adam şapkanın içine en pahalı en güzel neviden esans doldurmuş. İlaçları ve esansı kaçak olarak gümrükten geçirecekti.

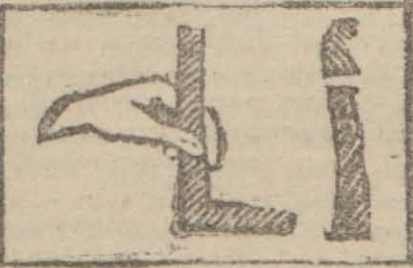

Bay Sedad adamı, kaçak eşya ile birlikte jandarmalara teslim etti. Zeki köpeği sayesinde bu usta kaçakçıyı ele geçirmişti.

— Aferin benim akıllı köpeğim. Diyerek hayvanın başını okşadı.

Yeni bilmecemiz

Resimdeki rakamı okuyunuz. Okursanız resmi gazeteden kesiniz rakamı altına yazınız ve bize gönderiniz Doğru bilenlerden birinciye: Bir şişe kolonya, İkinciye: Atatürk albümü, üçüncüye: Bir kaset, diğer 35 kişiye de muhtelif hediyeler verilecektir.

Bilmecemizde kazananlar

Gecen bilmecemizde kazananların isimleri Pazartesi çıkacak sayımızda ilan edilecektir. Hediye kazananlardan İstanbulda bulunanlar, hediyelerini Pazartesi ve Perşembe günleri İdarehanemizden alabilirler. Tasarada bulunanların hediyeleri posta ile adreslerine gönderilir.

Ticaret Vekili dün gazetecilere tetkiklerinin neticelerini anlattı

(Baş tarafı 1 inci sayfada) meşgulüm. Muhtelif mevzularda bütün alâkahları dinlemiş bulunuyorum.

Bilirsiniz ki; Vekâletimizin ehemmiyetle üzerinde durduğu çeşitli işler arasında hububat ve gıda maddeleri ihtiyacını temin ve tanzim meselesi ilk plânda gelen bir iştir. Müstahsil vatandaşların çalışmalarını verimli kılacak tedbirleri almakta gösterdiğimiz dikkat ve itina; müstehlik sınıfların ihtiyacını istismar etmemek hususunda da hâkim bulunduruyoruz.

Tam bir itminan ile söyleyebilirim ki, işe vaziyetimizde telâş ve endişeyi mucib sebep yoktur. Aldığımız tedbirlerin müsbet neticelerinden emin olmak mevkiindeyiz.

Ticaret ve petrol ofislerinde islahat

Ticaret ve petrol ofislerinde uzun uzadıya meşgul oldum. Bu iki müessesenin istikbaldeki çalışmalarına yeni istikametler verilecektir. Bunum için gerekli gördüğüm direktifleri şimdiden verdim. Akaryakit ve makine yağı gibi maddelerin ithaline matuf hususî teşebbüsleri de memnuniyetle harşılacağız.

İthalât ve ihracat işlerinde yeni kararlar

İthalât ve ihracat işlerimizin seyri hakkında alâkadarlardan aldığım malûmata ve şahsî müşahedelerime istinad eden kanaatler üzerine alınacak kararların tesirleri yakında görülecektir. Şimdiden şunu söyleyebilirim ki, münasebette bulunduğumuz dış memleketlerde hâkim olan iktisadi şartların icablarına uygun olarak bizim de giren ve çıkan mallarımız üzerinde muayyen bir düzenle çalışmaya ve bu vadideki çalışmalara ticari hareketlerin istilzam ettiği süratle istikamet tayin etmemiz zarureti vardır.

İthalât ve ihracat mevzuunda alâkadarları bir birlik nizamı içinde toplama zaruretinden doğan birliklerin kuruluşundaki isabetsizlikler ve çalışmalardan beklenen faydaları azaltmak istidadını taşıyan bazı ileri ve lüksüz müdahaleleri ortadan kaldırmak lâzımdır. Bilhassa ithalât işlerinde memleketimize mal girmesini kolaylaştıran; getirilen malların ihtikâra mevzu teşkil etmemesini sağlayan fakat aynı zamanda memleket dahiline dağılımı zorlaştırmayan ve geciktirmeyen tedbirler alınacaktır.

İhracat işlerinde; müstahsilin malını, ithalâtımız üzerinde füzulî pahalılık yaratmayacak şekilde azami kıymette satmağa ve ararlı fiat teşeddüdlerini bertaraf etmeğe matuf olan çalışmalara hız verilecektir.

Tüccarın ferdi mesaisini kolaylaştırmak ve kuvvetlendirmek emellerinin tahakkukuna mâni olmayan bir idare tarzını zirliklerde hâkim kılacağız.

Her ne şekilde olursa olsun menfaatten başka bir nizam tanımayan hareketleri başıboş bırakamayız.

İçinde bulunduğumuz şartların nimet ve külfetlerinin yurdtaşlar arasında dağılımında vatanseverlik şuuruna, müvazeneli iş ve menfaat anlayışına mühim bir yer ayırmış bulunuyoruz. Tedbirlerimizin tatbikinden beklediğimiz güzel neticeleri zâfa uğratmağa çalışan küçük ve sinsi menfaat hareketleri belirirse; bu kabil hareketler ağır akabetlerle karşı karşıya kalacaktır.

Bütün tedbirlerimizde milli şuur ve vicdanın desteklerine inanmış bulunuyoruz.

Ticaret ahlakını artırmak için

Ticaret ahlakını, meslek dürüstlüğünü güvenilir bir kıymet tanıyoruz. Bu kıymeti artırmak ve kuvvetlendirmek için borsa

ve ticaret odaları sahalalarında zamanımızın içte ve dışta mahsûs olan ticari ihtiyaçlarına ve muhtelif pazarlarla olan münasebetlerimizin icablarına göre yeni tedbirler alacağız. Ticaret hayatımızda ticaret odaları borsaların vazife ve salâhiyetlerini genişletmek kararındayız.

İthalât mallarının girişinde, dağılımında hükümetçe istenilen netice, iş ve ticaret erbabının makul kazanç hadleri dahilinde faydalanmaları ve müstehlik kütlelerin istismar edilmemeleridir. Bu maksadı tabakkuk ettirmekte mesleki esasa dayanan birleşmeleri faydalı buluyoruz. Bu yolda şirketler ve kooperatifler kurulmasını teşvil ve teşvik edeceğiz.

Yurddaşların doğrulukla kazanç temin etmelerini memnuniyetle karşılıyoruz. Ancak güzel tedbirleri ve temiz cereyanları bulandırmaktan çekinmeyecek kadar vicdanları kararmışlar çıkarsa bunların, milli bünyemizi zehirlemelerine asla meydan vermeyeceğiz.»

İnanılmaz bir muamma

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Fiyor. Birisinde koyun eti 80, diğerinde 160, birisinde sığır eti 80, diğerinde 140 kuruştur. Bu ne inanılmaz muamma! Verilecek cevabı biliyoruz. Kalite farkı denecek. Fakat bu fark fiatlar arasında bu derece nisbetsizlik yapabilir mi? Yoksa kalite farkı değil de insaf ve ihtikâr farkı mı? Acaba bu muammayı aydınlatacak kimdir?

Devlet demiryolları heyetinin tetkik seyahati

Ankara, 21 (Hususi) — Devlet Demiryolları Umum Müdürü Cemal Hidayetin reisliğinde bir heyet merkezî Avrupada bir tetkik seyahatine çıkmıştır.

Memleket haberleri

Izmirde

Çok çocuklu analardan bir kısmının ikramiyeleri geldi, yakında dağılmaya başlanıyor

Izmir (Hususi) — Çok çocuklu bir çok ailelere verilmek üzere Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinden gelen otuzar liralık ikramiye, yakında yurda fazla çocuk yetiştiren analara verilecektir. İkramiye verilmesi hakkında emirleri gelmiş olanlar şunlardır:

Alsancakta Feyzi kartısı Fatma, Bahçeler sokağında 27 numarada Ramiz kartısı Muradiye, Karşıyaka da Zeytinzade sokağında Muharrem kızı Gülsüm, Yigitler mahallesinde Kadri kartısı Zehra, aynı yerde Selvi sokağında Murad kartısı Zahide, Ara sokağında Huriye, İki çeşmelikte Halil efendi sokağında Görece köylü Mahmud eşi Gülsüm, Karşıyaka - Alaybey caddesinde Gırtlı Ali kartısı Emine, Birinci Sultanîye mahallesinde Ali Haib kartısı Leyla, Eski mahkeme önünde Gizli sokakta Ali kartısı Meryem, Mahmudiye mahallesinde 17 numarada Şevket kartısı Zeynep ve İslam Rıza, Gazî meydanı karşısında Feyzullah kızı Hayriye, Erkek lisesi yanında 2 numarada Halim kızı Hafize.

Burdur'da bir araba devrildi, bir erkek öldü

Burdur (Hususi) — Salih isiminde bir Bucaklı, kartisile birlikte arabalarına binerek köye giderlerken atırlmış ve araba devrilmiştir.

Karı koca her ikisi de zedelenmişler, erkek tamamen burdahaş olarak ölmüştür. Kadın iyileşmiştir.

Balıkesir Yerli Mallar pazarı açıldı

Balıkesir (Hususi) — Balıkesirde bir müddettenberi hazırlıklarda bulunan Sümer Bank Yerli Mallar pazarı açılmış ve hal kın giyecek ihtiyaçlarını ucuzca temine başlamıştır.

Karabükde

Belediye reisi yeniden vazifesine başladı, işe vaziyeti üzerinde ehemmiyetle duruluyor

Sadi Yaver Ataman

Karabük (Hususi) — Karabük belediye reisi olup memleketimizde folklor tetkik ve neşriyatı ile tanınmış olan Sadi Yaver Ataman 14 ay danberi yapmakta olduğu vatan vazifesini ikmalinden sonra Karabüğe dönmüş ve vazifesine başlamıştır. Sadi Yaver Ataman gelir gelmez belediye meclisini içtima davet etmiş ve yapılan bu toplantıda evvelce başlanıp yarı kalan işlerle alınan yeni kararlar üzerinde konuşulmuştur.

Belediye işe meselesi üzerinde hassasiyetle durmaktadır. Bu mevzuat ald muameleyi komisyonlardan devir almış olup memleketinde bir burhana mahal bırakmamak için azami gayreti sarfetmektedir. Bu meyanda yiyecek maddelerinin sıhhi kontrolünü temin maksadile belediye bir sıhhat memuru getirmiş ve derhal vazifeye başlatmıştır.

Şehrin temizliği ile hayat pahalılığı üzerinde hassasiyetle durulmaktadır. Bu hususta cezri kararlar alınmış olup alâkâtlılar seferber edilmiştir.

Diğer taraftan gazhane inşasına aid muamele tekemmül etmektedir ve eski şehrin planlaştırılması işi üzerinde yürünmektedir. Müteahhidine ihale edilen modern mezbahanın temelleri atılmış ve inşasına başlanmıştır.

Hergün

(Baş tarafı 2 nci sayfada) dar şöhret kazanmış olan General Wavel de gene böyle buhranı takib eden bir muvaffakiyetten sonra ansızın değiştirilerek o vakit için, hattâ yakın at için hiçbir faaliyet sahası vâdetmiyen Hindistana yollanmıştı. Aradan epeyce uzun bir zaman geçtiği için tafsilâtını tekrarlamaya imkân bulamıyorsak ta General Wavelin Hindistana gider gitmez bir gazeteye yaptığı beyanati düşünerek bu değiştirilmeden pek memnun kalmamış olduğunu hatırlıyoruz, ve gene hatırlıyoruz ki, o vakitler General Wavelin değiştirilmesine sebep olarak kumandası altında bulunan kuvvetlerin şu veya bu şekilde kullanılmaları üzerinde fikir mutabakatına varmamış olacağını düşünmüş, düşündüğümüzü de o şekilde yazmıştık.

Bugün o vaktine çok benzer bir vaziyetin önünde bulunduğumuzu görüyoruz.

Mister Çörçil Moskovaya gidiyor, yanında genel kurmayın mümessillerinden gayri Hindistandan hususî surette getirilmiş olarak General Wavel de vardır, göze çarpan bir noktayı kaydedelim, İngiliz başvekiline askerlerin haricinde İngiliz hariciyesinin şark işlerinde ihtisas kazanmış yüksek memurları da refakat etmişlerdir. Artık hükmedilebilir ki, Moskovada Avrupa açılacak, yahud açılmaya çalışılacak ikinci cepheden gayri Alman ordusunun Kafkasyada ilerlemesi devam ettiği takdirde Ortaşark İngiliz ordusuna düşecek olan vazife de konuşulmuş, belki bütün Yakınşark işlerine de dokunulmuştur.

Verilen kararları elbette bilemeyiz, fakat görüyoruz ki, Mister Çörçil Moskovadan döner dönmez Yakınşark ordusunun kumanda heyetinde tam bir de-

Alınması lâzım bazı idarî tedbirler

(Baş tarafı 3/1 de) kuvvetlendirmekte bu idari muamelâtın rolü pek büyüktür. Bizim milletimiz realist bir millettir. Kendi müşahedelerine, maruz kaldığı muamelelere göre hüküm verir. Memlekette en çetin ve muazzam inkulâbları başardığımızı şüphe yoktur. Fakat haik, bütün bu inkulâbların iyiliğini ve bir nîmet oluşunu hükümet dairelerinde gördüğü muamele ile ölçer. Yaptığımız büyük hamleleri tamamlamak için idari sahalarda, Tanzimattan sürüklenip gelen bazı dağdağlı usuller ve gelenekleri cezri bir surette tasfiyeye mecburuz.

«İdareci» mefhumu üzerinde de yeni telâkkilere göre bir birliğe varmamız lâzımdır. İdareci, bazı dairelerde olduğu gibi kendisini, mafevkine daima güllük güllüstan manzarası vermekte

mükellef gören ve bu sebeble mütemadiyen aksaklıkları, kusurları örtbas eden adam değildir. Bilâkis iyi idareci, yaraları deşen ve icab ederse kangrenlere ameliyat yapmaktan çekinmeyen adamdır. İyi idareci, her şeyden evvel rapor ve istatistiklerde maiyeti tarafından aldatılmaya tahammül etmediği gibi mafevkine karşı da bu suçu işlemekten çekinen adamdır. Bu rapor ve istatistik kusurlarından, onların tam tamuna hakikate uygun olmayışından memleketin çok zarar gördüğü muhakkaktır ve meydandadır.

İşte bu yeni icablara uygun idare amirlerinin yükünü azaltmak, onlara bakiki vazifelerle meşgul olmaya imkân vermek için yukarıda bahsettiğimiz küçük idarî tedbirleri bir an evvel gerçekleştirmek zorundayız.

RADYO

CUMARTESİ, 22/8/1942

13.30: Saat ayarı, 13.33: Türkçe plâk, lar, 13.45: Ajans haberleri, 14: Hafif orkestra parçaları (Pl.), 14.30: İstanbul at yarışlarının tahminleri, 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo dans orkestrasının Her Telden program, 18.45: Radyo çocuk klübü, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Serbest 10 dakika, 19.55: Saz eserleri ve oyun havaları, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Şarkı ve türküleri, 21: (Ana eserler), 21.15: Dinleyici istekleri, 21.45: (Şiir ve nesir satı), 22: Radyo salon orkestrası, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri ve borsalar.

ğışıklık yapılmıştır. Bu vaziyette şöyle düşünülebilir:

— Acaba Moskova kararları üzerinde bu kararları tatbik edecek mevkiide bulunan şark ordusu kumanda heyetinin fikir mutabakatı yok mudur?

Bu suale müsbet bir cevap verilip verilemeyeceğini Yakınşark İngiliz ordusu şimdi kendi faaliyet sahasında bulunmayan yeni bir harekete giriştiği takdirde anlıyacağız.

Ekrem Uşaklıgil

Aşerlik işleri

Yedek subaya sevkedilecekler

Fatih Askerlik Dairesinden:

Lise ve muadili okullardan mezun olup kısa hizmetli askerliklerine karar verilen tam ehliyetnamelilerin (olgunluk imtihanı vermiş, yüksek mektebe girecekler hariç) Eyiülün birinci günü Ankarada yedek subay okulunda hazırlanmaları icab eder.

Bu tarihte okulda bulunabilmeleri için 25/Ağustos/942 Salı yününden itibaren mensub oldukları askerlik şubelerine müracaatla sevk muamelelerini yaptırmaları; bu müddet zarfında muamelelerini yaptırarak okula gitmiyenlerin askerlik kanununun 89. cu maddesinin hükmüne tevfiқан cezalı düşecekleri ilân olunur.

HER ÇEŞİT KLİŞELERİNİZİ

İSTANBUL

KLİŞEHANESİ

ANKARA CAD. CAĞALOĞLU YOKUŞU-29

UCUZ, ÇABUK VE TEMİZ BİR ŞEKİLDE YAPAR

TAŞRA SİPARİŞLERİ SÜRATLA GÖNDERİLİR

Yeni ve harbsiz dünya nasıl kurulabilir?

(Baş tarafı 3/1 de)

biyesini ona göre kurmalıyız. İnsanlığı şahıs zümre ve hattâ millet çıkarları üstünde temiz bir yola götürecektir olan, tarihleri yüksek olan milletler ve insanlardır. Bugün ilim ve teknik seviyeleri ve yeni dünya görüşüne intibakları bakımından bize ümit veren insanlığın bu illeri ve asil kaynakları artık kafalarını ve enerjilerini insanlığın nef'ine sarfetmek üzere alemşümül bir ablak temeli üzerinden dünyaya bir refah ve sükün devresi, ebedi bir barış nizamı verebilecek hale konabilir. Bu suretle yeni barış ve sükun nizamı mistik bir hava içinde yaratılmaktan ziyade insan aklının üstünlüğüyle kurulabilir. Bu hususta insanlığa, ilm ve kemal gibi iki başlı şerefli kudreti hizmete sokmak imkânı hasıl olur.

Yeni ve harbsiz dünyayı silâh üstünlüğüyle kurulacak ve esas maddeye dayanacak bir düzen değil, fakat insanları akıllarından ve vicdanlarından kavrayacak yeni bir fikir kurabilir. İnsanlığa ve ona bizi bağlayacak yeni ve uzlaştırıcı fikre inanalım. A. H. B.

Yakalanan plâj hırsızı

Zabita, dün şehlimizin muhtelif plâjlarında bir müddettenberi soy gunculuk yapan azılı bir hırsızı yakalamıştır.

Şimdiye kadar bir çok kimselerin para ve zikymet eşyalarını aşran bu hırsız, Kumkapıda oturan Yervant adında biridir. Yervant dün de Florya plâjına gitmiş, burada bir zata aid kabineye girerek ceketini cebinde bulunan paray aşırırken zabita tarafından cürümüşhad halinde yakalanmıştır.

Suçunu ikrar eden Yervant hakkındaki tahkikat evrakı ile adliyeye teslim edilmiştir.

Doktor Hafız Cemal

(Lokman Hekim)

Divanyolunda 104 No. da hergün, hasta kabul eder.

Telefon: 21044-23398

BU SABAHKI HABERLER

Krasnodar cenubunda Ruslar tekrar geri çekildiler

Kotelnikovo mıntakasında Sovyet hatları bir noktada yarıldı

Londra, 22 (A.A.) — Dün gece yarısı Sovyet kumandanınca neşredilen resmi tebliği Klets-kaya cenubu şarkisinde, Kotel-nikovo, Piatigorsk, Krasnodar cenubunda şiddetli çarpışmalar

ın vukua geldiği bildirilmiştir. Stalingrad garbinde Don der-siğinde kanlı çarpışmalar inkişaf etmektedir. Timoçenko yeni takviye kuvvetleri almıştır. Kotelnikovo'da Alman hücumları akim bırakılmıştır. Fakat

bir noktada Almanlar Sovyet hatlarını yarmağa muvaffak olmuşlardır. Burada kendilerine karşı hücumlar yapılmaktadır. Şimali Kafkasyada Krasnodar cenubunda Ruslar yeni bir ric'at daha yapmışlardır.

Almanlar Don'un cenub doğrudan karşıya geçtiler

Moskova, 22 (A.A.) — Roy-ter: Almanlar nihayet Klets-kaya cenubu doğusunda Don nehrini geçmeğe muvaffak olmuşlardır. Nehri geçen kit'alar tutunmak için acele siperler kur-maktadırlar. Bunlar Rus kuvvet-lerinin şiddetli hücumlarına uğramaktadırlar. Bir kısım Al-manlar yok edilmişlerdir.

Viazma'da — Salâhi-yetli askeri mahafilinden öğre-nildiğine göre Viazma'da şiddet-li çarpışmalara sahne olan bir-li çarpışmalara tarafından zapt-te Almanlar tarafından zapt-te edilmiştir. Rjev'de 19 Ağustos-ta Ruslar taarruzlarına devam et-mişlerdir. Bir dayanak noktası-na giren düşman atılmıştır.

Leningrad'da Ruslar 19 Ağus-tosta mevzii taarruzlarda bulun-muşlardır. Bunlar boşa gitmiştir. Neva'ya asker çıkarmak için Rusların yaptıkları teşebbüs tar-dedilmiştir.

Stalingrad'da — Moskova, 22 (A.A.) — Al-manlar Kotelnikovo'da Stalin-grad istikametinde ilerlemeğe muvaffak olmuşlardır. Fakat Rusların şiddetli hücumuna uğ-ramaktadırlar.

Hırvatistan'a komünistler kargaşalık çıkardılar

Vişi, 22 (A.A.) — Bernde çıkan Bachler Nahrchen gazete-sinin yazdığına göre Hırvatista-tanda komünistler kargaşalıklar çıkarmışlardır. Bazı yerlerde mahuller ve depolar yakılmış polıs kuvvetlerine hücum edil-miştir. Birçok idam cezası ver-mişlerdir.

Suriyede yeni karışıklıklar mı?

Vişi, 22 (A.A.) — Filistinde, Telâvîv ve Hayfada gıda madde-si sıkıntısı devam etmektedir. Suriyede de karışıklıklar olma-kta-dır. Halep - Beyrut demiryolu birkaç yerinden kesilmiştir.

Cevad Açıklan Molotof ile görüştü

Vişi, 22 (A.A.) — Türkiyenin yeni Büyük Elçisi Cevad Açık-alın, Rus hariciye komiseri Mo-lotof tarafından kabul edilmiş-tir.

Bir Çek Generali: "Ruslar Almanları yeneceklerini söylüyorlar," diyor

Londra, 22 (A.A.) — Rusya-yı boydan boya uçak ile geçmiş olan Çek generali Ingrat Londra ya dönmüş bulunuyor.

Çek generali yolculuğu hak-kında şunları söylemiştir:

Bütün Rus memleketi toptan harbin içindedir. Gerilerde cep-haye yardım etmekten başka bir fikir bulunamıyor. Rus ordusu, Alman ordusunu durduracağından değil yeneceğinden bile emindir.

Tebliğlere göre doğuda vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sayfada) fikleri orduları düşmanın inadlı mukavemetine rağmen yeni iler-lemeler kaydetmişlerdir.

Kerç boğazında uçaksavar ba-taryaları bir düşman taşıdını ate-şe vermiştir. Azak denizinde Alman mayn tarama gemileri hasara uğramadan, bir düşman teşkiline mensub iki Rus gözet-le-meye gemisini batırılmışlardır. Bu düşman teşkili geri çekilmiştir. Almanlar esir bile almışlardır.

Don cephesinde Ruslar birkaç-kere nehir geçmeye teşebbüs et-mişler, fakat bu teşebbüslerin hepsi akamete uğramıştır.

Alman hava kuvvetleri Volga nehrî üzerinde üç taşıtı batırmiş ve bir nehir genişini hasara uğ-ratmıştır.

Viazmanın doğusunda ve Rjev delaylarındaki düşman mevzile-ri karâ silâhlarının ateşle altüst edilmiştir. Rus teşebbüsleri kanlı zayıfla geri atılmıştır.

İlmen gölünün cenub doğu-sunda birkaç gündüberi sarıl-mış bulunan düşman kuvvetleri imha edilmiştir.

Volchow'un üzerindeki bir köprübaşına ve Petersburg çem-berleme cephesine karşı yapılan Rus taarruzları boşa gitmiştir.

Finlandiya korfesinde Alman hava kuvvetleri bir Rus mayn tarayıcısını batırmiş ve bir ikincisini ağır hasara uğratmıştır.

Fin hava kuvvetleri 19 ve 20 Ağustosta iki Rus denizaltısını batırılmışlardır.

Rusların ahınları — Dün gece Rus hava kuvvetleri umumî valilik arazisi ve doğu Al-manya üzerinde hırpama u-çuşları yapmışlardır. Varşova şehrinin sivil ahali arasında zayıt vardır.

Muharebeler hakkında tafsilât — Berlin, 21 (A.A.) — Salâhi-yetli askeri kaynaklardan, doğu cephesinin bazı kesimlerinde ki muharebeler hakkında şu tafsi-lât verilmektedir:

Viazmanın doğusunda şiddet-li muharebelere sahne olan bir tepe Almanlar tarafından hü-cumla ve kat'i olarak zapt edil-miştir.

Rjev kesiminde, düşman 19 Ağustos günü de taarruzlarına devam etmiştir. Rjevin cenub doğusunda birçok yerlerde el bombası ve göğüs göğüşe süngü muharebeleri olmuştur. Bir da-yanak noktasına giren düşman atılmıştır.

Volkof üzerinde bir köprüba-şını yakınlarında düşman asker toplulukları Alman topçu ateşile dağıtılmıştır.

Sovyet tebliği — Moskova, 21 (A.A.) — Sov-yet ögle tebliği:

20 Ağustos gecesi kuvvetleri-miz Klets-kaya cenub doğusu ile Kotelnikovo cenub doğu bölge-lerinde ve Krasnodar cenub çev-resinde düşmanla çarpışmalar yapmışlardır.

Cephenin başka kesimlerinde hiçbir değişiklik olmamıştır.

Moskova, 21 (A.A.) — Rus tebliğine yapılan bir ek, Klets-kaya çevresindeki Rus birlikle-rinin bir Alman taarruzunu ön-lediklerini ve düşmana ağır ka-yıtlar verdiklerini bildirmektedir. Klets-kayanın cenub doğu-sunda anudane çarpışmalar devam etmektedir. Ekte şöyle de-nilmektedir: Ruslar, Kotelniko-vo'nun şimal doğusunda müda-

faada durmaktadırlar. Rus kar-sı taarruzları düşmanı yıprat-makta ve ağır kayıplara sebebi-yet vermektedir.

Krasnodar cenubunda üç gün devam eden çarpışmalar es-nasında Almanlar ölü olarak 5200 kişi kaybetmişlerdir.

Leningrad cephesinde mevzii çarpışmalar olmuştur. Rus kuv-vetleri mühim bir noktayı işgal etmişlerdir. Alman karşı taar-ruzları geri atılmıştır.

Moskova 21 (A.A.) — Don ka-zakları bir ırnak kırsındaki buğday tarlalarında yapılan çarpışmada dör-düncü Alman dağ tugayına mensub 13 üncü ve 94 üncü alayları kılıç-tan geçirmişlerdir. Bunlardan bin beşyüzü öldürülmüş; 500 ü kaçıp ve geri kalanı da esir düşmüştür.

Fındık, üzüm ve incir hakkında koordinasyon kararları neşrediliyor

Ankara 21 (Radyo gazetesi) — Yarınki resmi gazetede üç mühim koordinasyon kararı çıkacaktır:

1 — Fındık müstahşillerini ko-rumak ve yeni mahsulün fiyatını dü-şürmemek için, doğrudan doğruya fındık mübayaası yapmak üzere, Ticaret Vekâleti emrine 2 milyon lira tahsis edilmiştir.

Yapılacak olan mübayaatın ga-yesi fiatları normal üstüne çıkar-mak değil normalden aşağı düş-mesine ve müstahşilin zarar etesine mâni olmaktır.

Hatırlardır ki, evvelce verilen diğer bir koordinasyon kararına göre Ticaret Vekâleti, fındık fiatları-nın düşmekte olduğunu görünc pl. yasaya müdahale ediyordu. Şimdi ise Vekâlet, doğrudan doğruya mü-bayaatta bulunabilecektir.

2 — İncir ve üzüm mahsulünün fiatlarını da normal seviyede tut-mak için, telcar Ticaret Vekâletine doğrudan doğruya mübayaası yap-mak hakkı verilmiş ve bunun için de ayrıca iki milyon lira tahsis edilmiştir.

3 — Devlet sermayesile işletilen kömür madenlerinde çalışan ame-lerin emek tayinini arttırmak için Ticaret Vekâletine salâhiyet veril-mektedir. Maden dahilinde çalışan ameleler 1000. haricte çalışanlar ise 750 gram emek verilecektir. Vekâlet vaziyet icablarına göre bu salâhiyetini kullanacaktır.

Sovyet fevkalâde tebliğe aid bir tashih — Dünkü şehir nüshamızda Sov-yetlerin fevkalâde tebliğlerinde zayıt hakkında Anadolu ajansı tarafından verilen mlûmatı neş-retmiştik. Ajans rakamlar hak-kında aşağıdaki tashihi gönder-miştir:

Dünkü Sovyet fevkalâde tebli-ğinin bazı rakamları hatalarile neşredilmiş olduğu görülen bir cümlesini itizarla tashih ediy-ruz:

"Sovyet kit'alarının 15 Mayıs-tan 19 Ağustosa kadar zayıtı ölü, yaralı ve kayıp olarak 606.000 dir. Malzeme kaybı ise 2240 tank, muhtelif çeşaplarda 3162 top ve 2198 uçaktır."

Alman radyosuna göre müttefiklerin deniz zayıtı

Berlin, 21 (A.A.) — Alman rad-yosu, son 24 saat zarfında düşman deniz kuvvetlerinin 5 harb gemisi ve 4 taşıt kaybettiklerini bildirmek-tedir.

Dieppe baskını

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Yin 9 uçak kaybetmiştir. Alman ha-va kuvvetleri dün gündüzün ve ge-celeyn 9 uçak kaybetmiştir. Alman hava kuvvetleri 21 Ağustos gece -sinde Ports Mouth askeri limanına karşı taarruzlarını yenilemiştir. Ağ-ır ve pek ağır çapta bombalar li-man ve tezgâhlarında basar yapmıştır.

19 Ağustosta Manş kıyısına ya-pılan asker çıkarma teşebbüsünde düşmanın verdiği kayıplar şunlar -dır: 617 si yaralı olmak üzere 2095 esir. Öldürülmüş veyahud bo-ğulmuş düşman askerlerinin miktarı henüz meçhuldür. Bu teşebbüs es-nasında düşürülmüş olan düşman uçaklarının adedi 112 den 127 ye çıkmıştır. Alman hava kuvve-lerinin uçak kaybı 37 den 35 e immiştir. (A.A.)

Vişiye göre İngilizlerin zayıtı — Vichy 21 (A.A.) — Fransa hü-kümetinin işgal altındaki arazide bu-lunan umumî merakhası, gazeteci-lere beyanatta bulunarak İngilizle-ri yaptıkları ihraç hareketi esna -sında uğradıkları zayıtın 3.500 ö-lü ile ekserisi Kanadalı olmak üz-e-re 1.800 esirden ibaret olduğunu ilâve etmiştir.

İngilizler Alman iddialarını reddediyorlar — Londra, 21 (A.A.) — Alman-lar bütün mantığa ve hâdiselerin sarahatine rağmen, Dieppe bas-kınının, müttefikler tarafından inceden inceye hazırlanmış ve Almanlar tarafından ise süratle önlenmiş bir istilâ teşebbüsü ol-duğunu iddia ediyorlar. Mütte-fiklerin, aylarca süren hazırlık-lardan sonra Avrupa kıt'asının istilâsına bir tümenen daha az kuvvetlerle başlamaları nasıl id-dia olunabilir? Bu fevkalâde fantazist nazariye kabul edilse bile, Almanlara göre bir köprü-başı kurulmasını bekleyen 56 nakliye vapurundaki kit'aları karaya çıkarmalarına müttefikle-ri ne menmetmiş, anlaşılma-ı. Çünkü köprübaşı kurulmuş-tur ve dokuz saat içinde muaz-zam sayıda asker sahile döküle-bilirdi. Fakat hakikat şudur ki müttefikler, Almanların ileri sürdüğü ne insan sayısını, ne ge-mi sayısını, ne de hareket atfo-lunan niyetleri kabul etmemek-tedirler. Bu akin, kit'ada yapıla-cak müstakbel seferlerin nisbet-en çok küçük bir mikyasta pro-vasından başka bir şey değildir.

Yeni tafsilât — Bu hareketle alâkâli olarak bugün açığa vurulan yeni tafsi-lât üzerinde durulmağa değer mahiyet arz etmektedir:

Evvelâ şu cihet bugün bilin-mektedir ki düşürülen Alman u-çaklarının sayısı 92 dir. Muhtem-ol olarak tahrib edilen fakat tahribi teyyid eylemeyen yüz-den fazla uçak ta bu sayıya da-hil bulunmamaktadır. Demek oluyur ki İngilizler, kaybolan her uçağa karşı düşmandan bir uçak düşürmüşlerdir. Bu nisbet, eğer İngilizlere muharebesinde Alman hava kuvvetlerinin ada üzerin-de düşürdüğü İngiliz uçaklarının sayısı ile mukayese edilirse, çok memnuniyet vericidir.

Sanıldığına göre, Dieppe hare-kâtında müttefik paraşütçü kit'aları kullanılmamıştır. Çün-kü bu kit'aların kaydettilerleri terakkî Almanlara bildirilmek istenmemektedir. Bu seçkin kuv-vetler, mühim günler için sak-lanmaktadır.

Nakliye gemileri vesaireden bahsedilen Alman iddiaları, ha-yal mahsulü telâkki olunmakta-dır. Çünkü bu gibi hareketler, bilhassa hususî hücum şalupaları ile yapılmaktadır.

Nihayet büyük bir memnuni-yetle haber alındığına göre, e-sirler alınmış ve bu esirler İngi-tereye getirilmiştir. Bunlar, müt-tefik kit'alarını topladığı kıymet-li malûmatı tamamlayacak ma-lûmat verebileceklerdir.

Bugün yedek subay okulu alayına törenle sancak veriliyor

Ankara, 21 (A.A.) — Yedek subay okulu alayına sancak verme töreni yarın saat 16.30 da Ankara Hipodromunda yapıla-cak ve bu merasimi müteakib aiay tam teçhizatile geçid resmî yapacaktır.

Askerî vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

saat zarfında esaslı bir tebeddül hu-sule gelmediği anlaşılmağa beraber bu hâdiseler arasında şu üçünün gö-ze çarpacak derecede ehemmiyetli oldukları da meydandadır:

a — Stalingrad cenub mıntaka-sında ve Don ile Volga arasında Almanlarla müttefikleri tazyiklerini gittikçe arttırmaktadırlar ve çok ya-vaş dahi olsa Sovyetlerin büyük kü-tlelerle yaptıkları muannlâne mü-dafaaları tedricen kırmaktadırlar. Yalnız, bu mıntakada Almanlarla müttefiklerinin taarruzları Don ve Vo'ga nehirleri arasında cenubdan şimale doğru inkişaf halindedir. Bu suretle bu taarruz neticede muvaf-fak olsa dahi Sovyet kuvvetleri şim-ale doğru müteakib mevzilere çe-kilmekte hem kendilerini kuşatıl-ma tehlikesinden kurtarırlar; hem de Alman başkomutanlığının ma-reşal Zukov ile mareşal Timoçenko orduları gruplarını birbirinden ayır-maktan ibaret olan esas plânını tekr-rar önlemiş olurlar. Bu sebeble, Al-manlarla müttefiklerinin Stalin-grad cenubundan taarruzlarına de-vam ederlerken büyük Don kavsinin bundan birkaç gün evvel bir yarma hareketi yaptıkları şimal kıvrımın-dan Don Nehri'ni geçerek Stalingrad şimaline doğru yürümeleri ve Sta-lingradla Don kavsi arasındaki mü-him Sovyet kuvvetlerinin şimale çekilebilmelerine meydan vermem-e-leri bir zaruretler.

Almanlarla müttefikleri bunu yap-mağa hiç şüphesiz çalışmaktadı-r-lar. Fakat, anlaşılın büyük Don kav-si garbinda, bu kavisle Woronez a-rasında ve bizzat Woronez'de e-hemmiyetli Sovyet kuvvetleri me-vcut olacak ki bu husustaki mütead-did tebliğlerinden henüz bir ne-tice hâsıl olmamıştır.

b — Orel şimal çevresinden Al-manların düne kadar hiçbir haber neşretmemek suretile yapmış olduk-ları taarruz yukarıdaki düşünce ile tabiatile alâkâli olamaz. Essen, O-rel'in büyük Don kavsi dirseğine o-lan mesafesi 700 Km. den fazladır. Orel taarruzu daha ziyade Wiyas-ma şarkından büyük kuvvetlerle den Sovyet kuvvetlerinin cenub yan-larile gerilerine bir tesir icrası ve yahud farase Briyanek civarlarına taarruz eden münferid bir Sovyet grubunun imhası gayesine matuf o-labılır.

c — Kerç boğazının garb sahili-nin Almanların elinde bulunmasına, Kırmıy garmadı ve Azak denizi cenub, garb ve şimal sahillerinde Al-man, İtalyan ve Rumen serj botları-nın mevcudiyetine rağmen Azak de-nizinde hâlâ Sovyet denizüstü kuv-vetlerinin bulunması ve bunlarla birlikte Sovyet nakliye gemilerinle Kerç boğazından da geçebilmekte-olmaları Krasnodarın zaptından ve aşağı Kuba'nın bu mıntakada ge-çilmesinden sonra dahi Sovyetlerin Azak denizi şark sahilindeki bazı limanları ve bataklık olan Taman yarımadasını, belli Novoroslki'nin batrısı için hâlâ ellerinde tuttukları-nı gösterir ve bu, hakikî bir cesaret eseridir.

2 — Batı Avrupada: İngilizlerle müttefiklerinin 19 Ha-ziran sabahı Fransanın Abbeirile ile Le Havre şehirleri arasındaki Manş sahili üzerinde bulunan Dieppe şehr-i bölgesine, şimdiye kadar yaptık-ları yedi akınım hepsinden daha mü-him sekizinci bir akın yaptıklarını, çok mühim bir deniz ve hava kuvve-tinin himayesinde bir tümen kadar bir kuvvetin ilk kademesini buraya çıkardıklarını ve bu kuvveti, 9 saat kadar karada kaldıktan ve bazı tah-ribat yapıldikten sonr kendisine taarruz eden Alman kuvvetlerinin şiddetli tazyikleri karşısında ehem-miyetli zayıta uğramış olduğu hal-de tekrar geri çekildiklerini okuy-u-cularımız hiç şüphesiz iki gündübe-ri gazetelerde bütün tafsilâtile oku-muşlardır. Yaralılara beraber Al-manların eline geçen esir adedinin 2095 e ve düşürülen müttefik tay-yaraları adedinin de 127 ye çıktı.

ğını da bugünkü gazetelerde oku-yacaklardır.

İngilizlerle müttefikleri bu çıkar-ma hareketini, Almanların batı Av-rupadaki sahil müdafaalarını deme-mek, Manş kanalından geçen müt-tefik vapur kafilelerine yapılan ta-arruzlarda mühim bir rol oynıyır Alman radyo dinleme istasyonu ile Alman sahil bataryalarını tahrib et-mek ve en nihayet düşman hakkın-da malûmat tedariki için esirler al-mak maksadile yaptıklarını ve ne-ticeden çok da memnun oldukları-nı bildirmişlerdir.

İngilizlerle müttefiklerinin gerek-çikarmanın icrası, gerekse gerl çe-kilili esnasında eski aktınlara naza-ran gösterdikleri yenilik, tekemmül ve muvaffakiyet takdire şayan ol-makla beraber gösterdikleri sebebler kabul edilemez ve çıkarmayı Şmome ve Selne nehirleri arasına yani Almanlarla tabii bir şekilde en kuvvetli oldukları bir mıntakaya yapmış olmaları ise asla izah edi-lemez. Bu çıkarma hareketi için ak-lelen en mülayim sebebin, ikinci cephenin açılması zamanının he-nüz gelmediği hususunda son Mos-kova görüşmelerinde Bay Stalin'i ikna edemediği zannedilen Mister Çörcelin şimdiki halde mevcud bu imkânstzlığı böyle faal bir teşebbüs le göstermek istemiş olması ihtimal haricinde değildir.

K. D.

Hindistanda müslü-manların istekleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada) Kalkütada dördü inglizce olarak çıkan 13 nasyonalist gazete bugün-kü Cuma gününden itibaren neşri-yatı tatil edeceklerdir.

Yeni bir memleket davası

(Baş tarafı 1 inci sayfada) sı, bütün memlekete şamil bir salgını ifade etmez. Türk kütle-si milyonlardan müteşekkildir ve bu kütlelerin içinde az kaza-nan, hayatını alınterile temin edenler kumarı rüyalarında bile görmezler. Çocuğuların mekteb kitabını, pabuç parasını nasıl temin edeceğini düşünen bir va-tandaş, kumar oynamaya ne va-kit, ne de imkân bulabilir. Hü-lâsa, ortada memleketin sosyal bünyesini sarsacak bir salgın ol-duğunu sanmıyorum.

Fazıl Ahmedin bahis mevzuu ettiği kumar iptilâsı hemen her içtimai bünyede mevcuttur. Bu itibad, kendisini sosyal vazife-lerden müstağni âdeden, rahat ve bol para kazananlar arasında görülür. Bu gibileri kumar da oynar, ne bileyim binlerce liraya kürk te satın alır, her şey yapar. Onlar, fakir halkın cemiyete faydalı olmak için sarfettiği pa-raları, cemiyetin menfaatine ay-kırı bir şekilde harcederler. Bir ekalliyet teşkil eden bu zümre-nin, bir içtimai tehlike olabile-ceğini zannetmiyorum. Biz, za-ten fakir memleketiz.

Kumarın önüne geçmek bah-sine gelince, nasihat, mücadele, hattâ kanunî müeyyideler bu iş için kâfi gelmez. Bazıların söylediği gibi, tiyatro, konser, san'at zevkinin olmaması da bu iptilâyı doğurmaz. Çünkü, fikre ve ruha hitab eden eğlencelerin pek bol olduğu memleketlerde de kumar, hem de salgın halin-de vardır.»

G. O.

Londra radyosuna göre

(Baş tarafı 1 inci sayfada) Japonlar şehirde birçok yangın-ları çıkarmışlardır, bu da şehirden çekileceklerine delildir. Tsingtien istikametinde, Ven-çovdan çekilmekte olan Japon-ların geri kalan kısımlarını Çin-liler önlemişlerdir. Düşman in-sanca ağır kayıplara uğramıştır. Fu nehri üzerinde malzeme gö-türmekte olan 5 Japon taşıtı batırılmıştır.

